

буде розглядатися не як транскодування у парі “мова оригіналу – мова перекладу”, а як творчий, адаптивний процес відтворення семантики висловлень у вихідній мові функціонально еквівалентними одиницями цільової мови. *Перспективою* подальших досліджень в аспекті проблеми, що розглядалася, може бути створення шкали оцінки якості навчального перекладу.

Список використаних джерел

1. Ивлева, А.Ю. (2018). Оценка качества профессионального и ученого перевода: проблемы и перспективы. Вестник ПНИПУ. *Проблемы языкознания и педагогики*, № 1 (с. 9).
2. Комиссаров, В.Н. (2002). *Современное переводоведение*. Москва: ЭТС.
3. Ballard, M. (2011). Opération vérité pour la traduction dans l’enseignement supérieur. *De la linguistique à la traductologie. Interpréter/traduire* (p. 254). Presses universitaires de Septentrion. Villeneuve d’Ascq.
4. Delisle, J. (2004). La traduction: une specialisation, une profession. *Traduction: la formation, les spécialisation et la profession* (p. 5). Beyrouth, Liban.

**Ангерчік Є.Д., кандидат філологічних наук
старший викладач кафедри прикладної лінгвістики,
порівняльного мовознавства та перекладу
НПУ імені М.П. Драгоманова**

Б’ЮТІ-ТЕРМІНОЛОГІЯ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ

У зв’язку із зростанням попиту на послуги салонів краси та розвиток міжнародного співробітництва з різними країнами у Б’юті-сфері, з’являється все більше інформації іноземними мовами та зростає потреба її оперативного та кваліфікованого перекладу. Багато компаній та салонів краси прагнуть вийти на міжнародний рівень, тому нерідко постає питання перекладу опису продукції

чи послуг іншими мовами та ведення листування чи переговорів з клієнтами, тобто переклад стає невід'ємною частиною діяльності компаній та салонів краси міжнародного рівня. У зв'язку з цим зростають вимоги щодо швидкості та якості роботи перекладача.

На сьогоднішній день специфіка перекладу будь-якої галузі полягає у необхідності перекладати великі об'єми текстів і часто досить за короткий термін. Існує думка, що кваліфікований перекладач може без підготовки перекласти будь-який текст. Проте це далеко не так і можливо лише у випадках перекладу текстів загальної тематики. Будь-який переклад потребує розуміння вихідного тексту.

Проблема перекладу термінів досить повно розглянута в роботах Л. Білозерської, А. Коваленка, О. Реформатського. Такі науковці, як О. Блінова, С. Попов, О. Циткина широко досліджували питання визначення поняття та класифікацію термінів.

Мова не стоїть на одному місці, постійно відбувається її розвиток, у якому найбільшу роль відіграє молоде покоління. Це явище яскраво відображається на зламі епох, тобто у періоди соціальних процесів. У цьому питанні українська мова, безперечно, знаходиться під впливом англійської мови, зокрема й в галузі Б'юті-термінології.

Переклад Б'юті-термінології ще не був об'єктом спеціального перекладознавчого дослідження, в чому і полягає його *новизна*. Оскільки терміни, що обслуговують будь-яку галузь науки є засобами вираження системи понять у царині наукової думки, а, за О. Реформатським, “мова в науці це не випадковий інгредієнт, а структурний елемент” і “мова “входить” структурно в науку перш за все як термінологія” (Реформатський, 2000), можемо стверджувати, що кожен термін є невід'ємним складником термінологічної системи (якщо під *системою* розуміти сукупність складників цілого, між котрими є особливий і тривкий зв'язок). За дослідженнями С. Дорошенко, сукупність зав'язків у межах такого цілого визначає його

структуру (Дорошенко, 2016). Таким чином, системність є однією з найважливіших умов існування терміну.

Актуальність термінологічної проблематики, у т.ч. у зіставному аспекті, весь час зростає, оскільки допомагає глибше проникнути в суть специфіки кожної термінологічної системи.

Мета дослідження полягає у визначенні особливостей перекладу термінів з Б'юті-сфери, що зумовило вирішення таких *завдань*: уточнити дефініції понять “б'юті”, “термін”, “термінологія”; розглянути класифікацію б'юті-термінів; визначити найуживаніші способи перекладу б'юті-термінології; виділити основні труднощі, що виникають у процесі перекладу б'юті-термінів з англійської на українську мову.

Отже, *б'юті* (англ. “Beauty”) – широковживаний англіцизм в україномовному середовищі, що перекладається українською мовою як “краса”. Цей термін вживається у повсякденному житті безпосередньо людьми, які працюють у сфері краси (майстри з манікюру, візажисти, лешмейкери, перукарі та інші).

Термін (від лат. “межа”, “кінець”) – це слово або словосполучення, яке позначає поняття певної галузі знання чи діяльності людини. Так, термінами у сфері краси є *контурінг*, *лешмейкер*, *дрейпінг*, *хайлайтер* та багато інших. *Термінологія* – це сукупність термінів певної мови або певної галузі. Галузеві термінології (тобто сукупність термінів конкретних галузей) називають терміносистемами, або термінологічними системами.

Переклад термінів вимагає знань у галузі, до якої відноситься текст, який перекладається, а також розуміння термінів англійської мови і знань термінології української мови. При перекладі велике значення має взаємодія терміну з контекстом, завдяки чому визначається значення слова (Коваленко, 2001)

Відомо, що такі риси як систематичність, однозначність та абстрагованість повинні зберігатися у терміні. Проте велика кількість термінів

мають певні недоліки: багатозначність, синонімічність, обтяженість іноземними термінами.

У процесі перекладу терміна можна виділити два етапи:

- 1) визначення значення терміна в контексті;
- 2) переклад значення українською мовою (Коваленко, 2001).

Необхідно зауважити, що при перекладі бюті-термінів основним засобом є використання лексичного еквівалента. За дослідженнями багатьох науковців *еквівалент* – це лексична відповідність, яка точно співпадає зі значенням слова. Терміни у сфері краси, які мають еквіваленти в українській мові, відіграють важливу роль у процесі перекладу. Вони є опорними елементами в тексті. Розкриття значення інших слів залежить від українських еквівалентів, вони також дають можливість визначити характер вихідного тексту.

Створення бюті-терміна може відбуватися на основі однієї мови, або запозиченні з різних мов, зокрема грецької, латинської та англійської мов. Термін має відображати та передавати ознаки даного поняття, а його значення відповідати значенню поняття.

За будовою терміни поділяються на:

- 1) прості, які складаються з одного слова: *Kabuki, Buffer*;
- 2) складні, що складаються з двох слів і пишуться разом або через дефіс: *Dreadlocks, Multimask*;
- 3) терміни-словосполучення – складаються із декількох компонентів (слів): *Fashion Shade, Follicle Sheath*.

Одним із найпоширеніших джерел поповнення термінологічної лексики є переклад. Саме переклад сприяє виникненню та розповсюдженню еквівалентів лексичних одиниць, які, за твердженням І. Білодіда, або одночасно запозичуються кількома мовами з єдиного джерела, або проходять кілька проміжних етапів послідовного запозичення в межах того чи іншого ланцюга мов. Отже, переклад відіграє далеко не останню роль у розвитку мов. Бо це не лише намагання передати певну інформацію засобами іншої мови, але й випробування можливостей мови перекладу, її здатності передавати думку,

висловлену іншою мовою. І якщо в мові перекладу бракує необхідних лексичних одиниць, саме перекладачі першими намагаються створити в ній відповідні лексичні еквіваленти (Білозерська, 2010).

Під час дослідження перекладу б'юті-термінології використовують декілька шляхів перекладу.

1. *Транскрипція та транслітерація.* За нашими спостереженнями, ці засоби перекладу використовуються, як правило разом, тобто транскрипція із збереженням транслітерації. Наприклад: *Contouring – контурінг, Patch – патч, Lashmaker – лешмейкер.*

2. *Транскодування* – це спосіб перекладу, при якому відбувається не тільки перенесення інформації з однієї мови на іншу, але і її перетворення з метою відтворити її в іншій формі, тобто завдання якої є організація інформації у міжмовній комунікації. Часто такий спосіб використовується у випадках відтворення термінів з латинського, грецького або англійського походження. Наприклад: *Permanent – перманентний, Pigment – пігмент, Diffuser – дифузор.*

3. *Калькування.* Під час перекладу текстів сфери краси вживаються повні семантичні кальки: *eyelash extension – нарощування вій, Barbershop – перукарня для чоловіків*, і неповні семантичні кальки (де частина терміноелементів перекладена не українським елементом, а способом транслітерації): *permanent make-up – перманентний макіяж.* За нашими спостереженнями, в процесі перекладу термінології у сфері краси транскрипція і калькування нерідко використовуються одночасно. За допомогою калькування перекладаються назви технологічних стандартів: *BB-cream – BB крем.*

Наукова стаття не претендує на повне та всебічне висвітлення досліджуваної багатоаспектної проблеми. Згідно з аналізами та даними дослідження можемо дійти *висновку*, що для інтерпретації б'юті-термінології та породження на цій підставі українських відповідників використовуються такі найуживаніші способи перекладу: транслітерація, транскрипція, адаптоване транскодування та калькування. У *перспективі* вбачаємо підтвердити об'єктивність отриманих результатів кількісними підрахунками.

Список використаних джерел

1. Білозерська, Л.П. (2010). *Термінологія та переклад: Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки* (с. 44). Вінниця: Нова книга.
2. Коваленко, А.Я. (2001). *Загальний курс науково-технічного перекладу* (с. 257). Тернопіль: Видавництво Карп'юка.
3. Реформатский, А.А. (2000). Что такое термин и терминология. *Вопросы терминологии* (с. 46). Москва: Изд-во Академии наук.
4. Дорошенко, С.М. (2016). *Специфіка структури галузевих терміносистем (на прикладі української термінології нафтогазової промисловості)* (с. 55). Львів: Львівська політехніка.

V.I. Dovhanets, PhD, Associate Professor

Department of Foreign Philology and Translation

V.O. Kotkova, student

National Transport University

ENGLISH SCIENTIFIC AND TECHNICAL TEXTS: PECULIARITIES AND WAYS OF TRANSLATION INTO UKRAINIAN

The relevance of the topic depends on the ever-increasing development of modern linguistics in terms of communicative and pragmatic approach to the conveying the message of the texts of different genres. Thus, the issue of correct translation and adaptation of English scientific and technical texts by means of the Ukrainian language requires its consideration.

The *purpose* of the study is to analyse the peculiarities of English scientific and technical text and the ways of their translation into Ukrainian.

The *objectives* aimed at achieving the purpose are the following: to analyze the specific features of scientific and technical texts; to study the ways of English scientific and technical text translating.